

Skjøtselsplan for Nistog, Valle kommune, Agder fylke

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

Alexander Nilsson / Anders Thylén

Skjøtselsplan for Nistog, Valle kommune, Agder fylke

Forfattere: Alexander Nilsson / Anders Thylén

Publisert: 31.03.2023

Antall sider: 24 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Valle kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Nilsson, A. og Thylén, A. 2023. Skjøtselsplan for Nistog, Valle kommune, Agder fylke. Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype. Biofokus-rapport 2023-056. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Småengkall / Eng på Nistog / Konvekst parti med tørreng / Friskere parti med noe gjødselpreg / Engareal ved bygningene. Foto: Anders Thylén

Biofokus rapport 2023-056

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-227-8

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Skjøtelsesplanen for Nistog i Valle kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Valle kommune. Skjøtelsesplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåtte-mark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåtte-mark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren. Lokaliteten ligger i utvalgt kulturlandskap Rygnestad og Flateland. Det finnes en overordnet forvaltningsplan for hele UKL-området (Svalheim 2009), som ligger til grunn for skjøtelsesplanen.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåtte-mark på Sørlandet. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Biofokus takker Valle kommune for godt samarbeid i prosessen med skjøtelsesplanen. Vi takker også grunneier Folke Flateland og skjøtelsesansvarlig Ånund Flateland for faktaopplysninger, god dialog og verdifulle innspill til planen.

Oslo, 16.03.2023

Alexander Nilsson / Anders Thylén

Artsrik slåtte-mark på Nistog.

Innhold

1	Slåttemark på Sørlandet	5
2	Skjøtselsplan for Nistog	7
2.1	Innledning	8
2.2	Hensyn og prioriteringer	8
2.3	Tradisjonell og nåværende drift	10
2.4	Aktuelle erfaringer med skjøtselen	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2.5	Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	10
2.6	Evaluering/vurdering av skjøtselen	11
2.7	Mål for verdifull slåttemark	11
2.8	Restaureringstiltak	12
2.9	Skjøtselstiltak	12
2.10	Oppfølging av skjøtselsplanen	14
3	Kilder	15
	Vedlegg	16
	Bilder	16
	Naturtypelokalitet(er)	19
	Artsliste	20
	Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater	22
	Overvåkning, log.	23

1 Slåttemark på Sørlandet

Tradisjonelle slåttemarker er naturenger i inn- og utmark med ville plantearter, som har blitt slått for å skaffe vinterfôr til husdyra. Slåttemarkene ble gjerne slått seint i sesongen, etter at de fleste plantene hadde blomstret og satt frø. De er ofte overflatelydda for stein, men har i mindre grad vært oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og er ikke- eller i liten grad gjødsla. Slåttemarkene har tradisjonelt vært høstbeita og kanskje også vårbeita. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer imidlertid fra sted til sted.

Slåttemarkene er ofte urterike (blomsterrike) og omtales gjerne som «blomsterenger». De huser også ofte et stort mangfold av insekter.

Artssammensetningen i slåttemarkene på Agder varierer med bl.a. avstanden til kysten, høyde over havet og jordsmonn. Etter fuktighetsforholdene i marka, skilles det mellom tørreng, friskeng og fukteng. Indre Agder har mange magre enger på grunnlendt mark og fattig grunnfjellsberggrunn. Med god hevd kan likevel fattig mark opptre relativt arts- og fargerik.

Tørrengene i skogsbygdene og dalstrøkene på Agder er de tradisjonelle «blomsterengene» med ryllik, blåklukke, gulaks, engkvein, prestekrage, smalkjempe, engfiol, firkantperikum, tiriltunge, legeveronika, stemorsblom og øyentrøst, og mer spredt med kattefot og engnellik. På mer næringsrik mark vokser flekkgrisøre, engtjæreblom og prikkperikum. På tørr mark i kyststrøkene vokser i tillegg kystgrisøre, bergmynte, rundskolm, gulmaure og blåmunke..

Tørr til frisk eng fra Landsverk i Gjerstad med prestekrage, blåklukke, engtjæreblom, føllblom, smalkjempe, hvitkløver, småsyre, tveskjeggveronika, engkvein, gulaks m.fl. T.h. tørreng fra Kjevik ved Kristiansand med mye prikkperikum og blåmunke bl.a. Begge foto ES.

I fattig *friskeng* (litt fuktigere eng) finnes på Agder gjerne finnskjegg, blåtopp, jonsokkoll, småengkall, bakkefrytle, ryllik, blåklukke, rødknapp, blåknapp, prestekrage, karve, gjeldkarve, engsyre, hvitkløver, tepperot, føllblom, engsoleie, øyentrøst, stormaure, tveskjeggveronika og legeveronika. Spredt kan også mindre vanlige arter som nattfiol, harerug, hvitkurle og solblom dukke opp. Hvitkurle og solblom står på den norske rødlista for arter (Artsdatabanken 2021).

Agder, og spesielt øvre Setesdal, er et kjerneområde for solblom i Norge. På frisk mark med rikere berggrunn eller på mark som tilføres rikt sigevann, kan det i tillegg vokse arter som rødsveve, skogstorkenebb, søstermarihånd, brudespore, marinøkkel og storblåfjær. Ved kysten kan man finne kystmaure, marigras og jordnøtt (Vest-Agder), og i fjellet vokser hvitkurle, grønncurle, svarttopp, fjellbakkestjerne og snøsøte i slik kulturmark. Flere av disse er trua i Norge i dag.

Planter en kan finne i slåttemarkene på Agder; f.v. rødknapp, harerug, tirilltunge og engnellik. Engnellik er relativt sjelden å finne. Alle foto ES.

I de fuktigste områdene vokser gjerne arter som: hvitbladtistel, enghumleblom, krypsoleie og hanekam.

Fuktig slåttemark med mye hanekam og duskstarr på Sandøya i Tvedestrand. Foto ES.

Mange gamle slåttemarkar brukes i dag til beite eller er grodd igjen. «Tradisjonelle» slåttemarkar har derfor blitt svært sjeldne og det er spesielt viktig at gjenværende slåttemarkar holdes i hevd. Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i veiledningsheftet (Svalheim et al. 2018), og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Sørlandet (Bele et al. 2011). Mye av denne teksten om slåttemark på Sørlandet er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Nistog

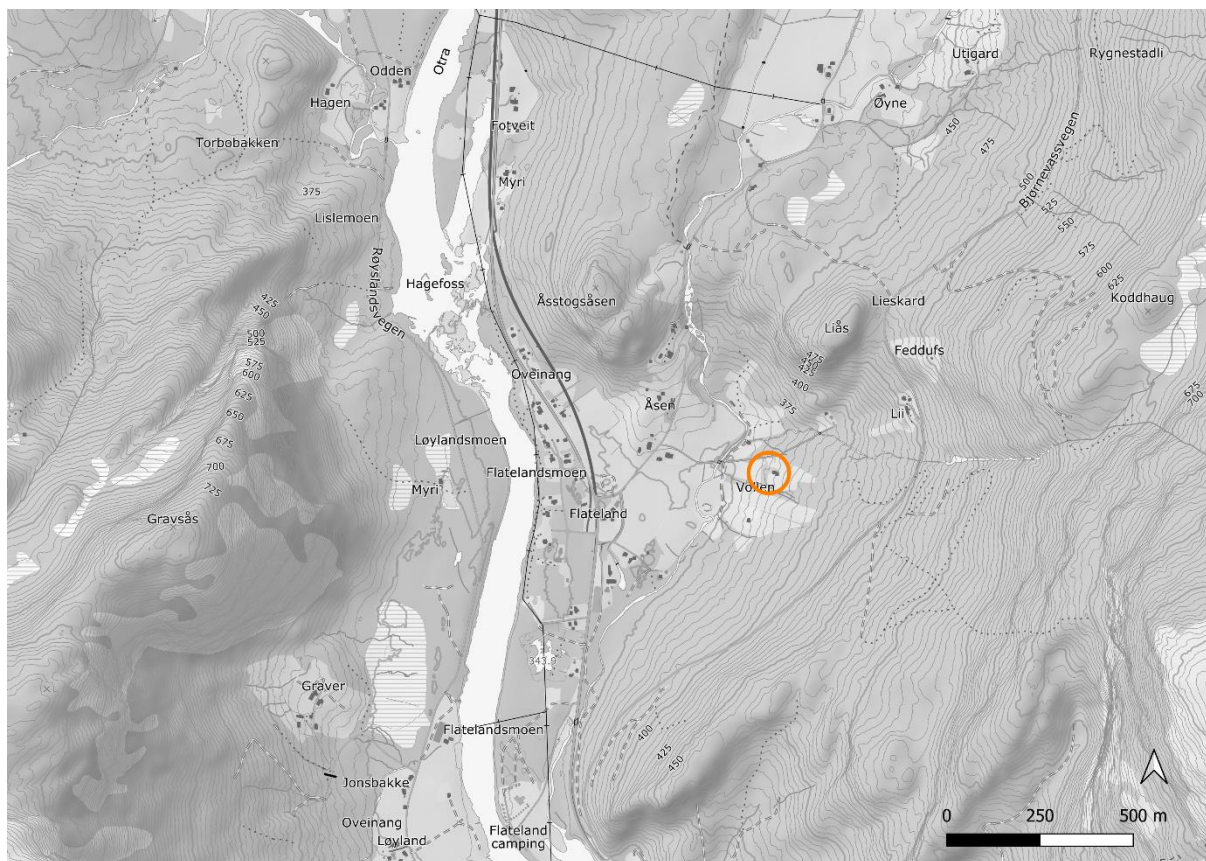
GRUNNEIER: Folke Flateland		ANSVAR SKJØTSEL: Ånund Flateland		LOKALITETSVERDI I NATURBASE ¹ : B
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: 31.03.2023			DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 16.06.2022	
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Samtale på telefon med skjøtselsansvarling Ånund Flateland og grunneier Folke Flateland.				
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Alexander Nilsson og Anders Thylén				FIRMA: Biofokus
UTM SONE LOKALITET(ER): 32V	NORD: 6592016	ØST: 71992	GNR./BNR.: 25/1	
LOKALITET:		NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET:	AREAL (ETTER EVENTUELL RESTAURERING):	
Nistog Nistog vest		3,5 daa.	10 daa.	
DEL AV VERNEOMRÅDE: nei HVILKET VERN:		DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP: ja, Rygnestad - Flateland		

¹ Verdisettingen er definert etter DN Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) og faktaark for slåttemark, utformet av Ellen Svalheim (Svalheim upubl).

2.1 Innledning

Biofokus har på oppdrag for Valle kommune kartlagt naturverdier ved Nistog i Valle kommune. Lokaliteten ligger ved Flateland og har gårds- og bruksnummer 25/1, se figur 1. Oppdraget er utført som en del av Valle kommunes arbeid med kartlegging og oppfølging av utvalgt kulturlandskap.

Feltarbeidet i 2022 ble utført i godt vær og gode undersøkelsesforhold den 16. juni. Data fra feltarbeidet er digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks basert på NiN2 (heretter omtalt som MI)(Miljødirektoratet 2022a). Lokaliteten er i tillegg vurdert etter DN-Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) for å se om den kvalifiserer til utvalgt naturtype. En del artsfunn er lagt inn i BioFokus Artsfunnbase (BAB) slik at de vil fremkomme i Artskart.

Figur 1: Oversiktsbilde over lokaliteten.

2.2 Naturgrunnlag

Lokaliteten består av en engteig som ligger i tilknytning til bygningene på Nistog. Området ligger i Flateland, i et større kulturlandskap omkranset av skog. Berggrunnen består av granittisk gneis (NGU 2022a), som i utgangspunktet utgjør et fattig grunnlag for vegetasjonen. Jordsmonnet består av breelvavsetninger (NGU 2023b).

Det er registrert slåttemark på lokaliteten fra før, og lokaliteten (BN00067128) er ifølge Naturbase (Miljødirektoratet 2023b) gitt B-verdi. Det er ingen eldre registreringer i Artskart innenfor det undersøkte området (Artsdatabanken og GBIF Norge 2023).

Lokaliteten har de seinere årene blitt slått med beitepusser og traktor. Slåtten har vært gjort rundt midten av juli. Lokaliteten har blitt noe gjødsla også i seinere år.

Kartlegging 2022

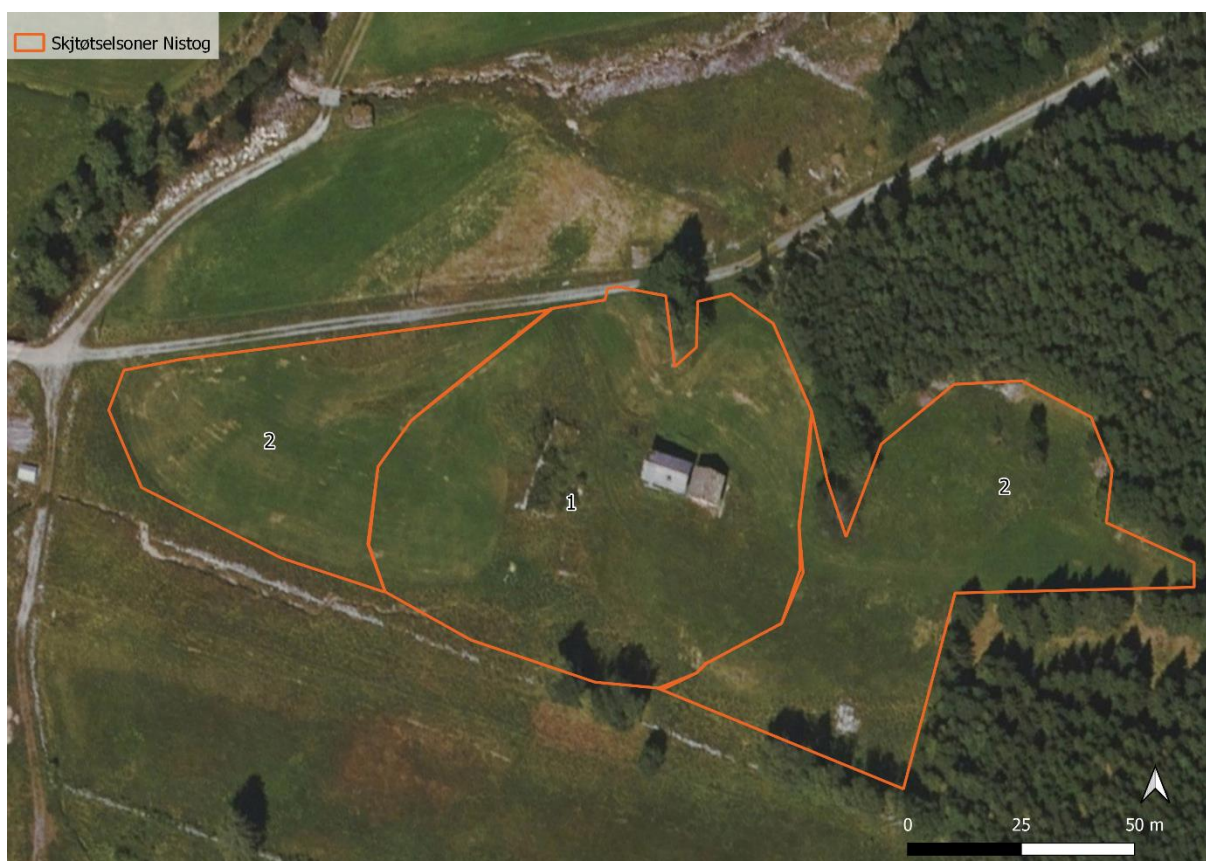
Under feltbefaringen i 2022 ble to lokaliteter slåttemark kartlagt etter MI, se figur 2. Begge lokalitetene ble gitt lav lokalitetskvalitet. De er sammen vurdert fortsatt å ha B-verdi (viktig) etter DN-13 metodikk, og har dermed fortsatt status som utvalgt naturtype.

Figur 2: Naturtypeavgrensninger på lokaliteten.

2.3 Hensyn og prioriteringer

Skjøtselsansvarling forteller at engas topografi gjør at det er utfordrende å slå med liten traktor med lavt marktrykk. Det har derfor vært kjørt med stor traktor og beitepusser. Figur 3 viser avgrensning av arealene med høyest og nest høyest prioritet basert på naturverdier. Sone 1 (eksisterende slåtteeng) har høyest prioritet, men sone 2 kan på sikt utvikle de samme kvalitetene om dette arealet skjøttes likt. På de høyest prioriterte arealene er det spesielt viktig at det slås nøye og at alt høyet fjernes etter slåtten. Da bør det ikke brukes beitepusser da det «kverner» graset i større grad enn en slåmaskin gjør. Ved innsamling med rundballer mister en mye av den viktige frøspredninga som en får ved bakketørking og høyproduksjon. Det anbefales at begge sonene slås med slåmaskin og bakketørkes.

Figur 3: Skjøtselssoner på lokaliteten.

2.4 Tradisjonell og nåværende drift

Det er usikkert hvordan bruken på Nistog har vært før 1945, men beliggenhet, topografi og eksposisjon taler for at arealene har vært fulldyrka. Ruinene etter tidligere fjøs tilsier også at tilgangen på gjødsel antagelig har vært relativt god. Så seint som under krigen ble arealene brukt til dyrking av både korn og potet, etter dette har arealene vært slått og brukt til fôr. Engene har også vært benytta til beite, og har blitt gjødsla med kunstgjødsel i enkelte år (Svalheim, 2009). I dag slås engarealene en gang i året, i ca. midten av juli (personlig meddelelse, Ånund Flateland 2022).

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Enga er relativt artsrik, med innslag av flere krevende engarter. Småengkall, rødknapp, prestekrage og tiriltunge er alle arter som finnes i enga og som er eksempler på arter som er sårbare for gjødsel og gjengroing. Enga er per i dag noe mer dominert av grove gras enn ønskelig med tanke på naturmangfold. Spesielt timotei og sølvbunke er arter som ikke er ønskelig i en slåttemark, disse signaliserer også høyt nitrogeninnhold. Sølvbunke er for øvrig en art beitedyr gjerne unngår. Generelt sett reduseres artsmangfoldet i enga med økende innhold av nitrogen, og for å øke mangfoldet er det derfor ønskelig å redusere nitrogeninnholdet i slåttemarka.

Etter sammenligning med Svalheim (2009) virker det å være få endringer i floraen mellom 2009 og 2022.

2.6 Evaluering/vurdering av skjøtselen

OPPSUMMERENDE VURDERING	I HØY GRAD	I MIDDELS GRAD	I LITEN GRAD
Har skjøtselen vært tilfredsstillende for å oppnå målene, jf forvaltningsplanen?		X	
Bør skjøtselen endres for neste skjøtselsplanperiode (neste 5 år)? [konkrete endringer beskrives mer detaljert under tiltak i 2.8., 2.9. og 2.10]		X	
Er det realistisk at lokaliteten holdes i hevd de neste 5 åra?	X		

Begrunnelse

- Bruk av kunstgjødning og slått med beitepusser og traktor kan være årsaker til at enga i dag bærer preg av gjødsling.
- Videre bør enga benyttes til høyproduksjon med bakketørking der høyet vendes med høyvender.

2.7 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E):

Utvikle og opprettholde artsrik og åpen slåttemark, uten preg av gjengroing. På sikt øke artsmangfoldet på engene av både karplanter og insekter.

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

Fortsette å slå omkringliggende areal for å også øke verdiene der.

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

Øke mengden krevende slåtteengarter, som rødknapp, småengkall, prestekrage og tiriltunge.

Redusere mengden nitrogenkrevende arter, som hundekjeks, sølvbunke, timotei og engsyre.

2.8 Restaureringstiltak

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UK)
Legg noe av høyet fra Kåvehagen over på Nistog. Hensikt: Prøve å spre solblom fra Kåvehagen over til Nistog. Høyet får ligge og bakketørke i ena et par dager før det fjernes.	Om noen år.	Sone 1.	Slutten av august.

2.9 Skjøtselstiltak

Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UK)
Sein slått for høyproduksjon og bakketørking i første halvdel av august. Sone 1 har høyest prioritet.	Hvert år.	Hele ena på Nistog.	Første halvdel august.

Det anbefales at slåttene gjøres med slåmaskin og ikke med beitepusser. Det er også best for naturmangfoldet om grasen høstes som høy og ikke rundball. Bruk da gjerne høyvender under bakketørking slik at frøene slipper. Bruk en så lett traktor som mulig.

Generelt gjelder for skjøtselsslått:

- Slåttene bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakketørkes 2-3 dager før det rakes opp og fjernes fra området.
- Ikke bruk unødvendig tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan påføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller husdyrgjødsel.

Beiting

BEITETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UK)
Vårbeite: Andre halvdel av mai – første halvdel av juni. Avhengig av hvor tidlig våren kommer. Beite med storfe.	Hvert år.	Hele ena på Nistog.	Mai-juni.

Bruk helst ekstensive (lette) raser. Dyra bør tas av beite før midten av juni.			
Høstbeite: September (fra ca. to-tre uker etter slått, slik at vegetasjonen begynner å komme litt opp igjen). Beite med storfe. Bruk helst ekstensive raser.	Hvert år.	Hele enga på Nistog.	September.

Det bør brukes så lette raser som mulig til å beite slåttemarka. Dyra bør heller ikke gå for lenge på ett areal om gangen, det kan være fint med litt tråkk, men dersom det begynner å bli større tråkkskader bør beitedyra tas av beite. Antallet dyr bør ikke være høyt, og beiteperioden bør være kort. Hensikten er å få vegetasjonen godt nedbeitet før vinteren, slik at det ikke er igjen daugras til våren. Før dyra slippes på beite bør det foretas en vurdering av fuktigheten i marka og om sannsynligheten for tråkkskader er stor. Da kan det være bedre at vårbeite ikke gjennomføres. De samme vurderingene bør foretas om høsten. Slått, anses som den viktigste skjøtselsformen på lokaliteten, mens beite anses som et godt tilleggsvirkemiddel for å styrke naturmangfoldet på enga. I et landskapsperspektiv er det gunstig om også arealene rundt Nistog beites med storfe vår og høst. Dette gjelder spesielt arealene rundt Vollen og bort mot Kåvehagen. Disse arealene kan utvikle lignende artsmangfold som Nistog og Kåvehagen dersom de beites og slås hvert år, og dersom gjødsel unngås.

Generelt gjelder for beiting i slåttemark:

- Beiting kan være positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Unngå beite dersom det er insektarter eller karplantearter i slåtteenga som blir negativt påvirket.
- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. tråkkskader). Heller ikke saueraser som selektivt beiter arter som er ønsket i enga.
- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønngjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slått seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere igang).
- Unngå tilleggsfôring inne på slåttemarka.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturer bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBruk M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSROM (MND/UKE)
Fjerne lauvoppslag på enga og i kantene.	Annethvert år.	Nistog (hele slåtteenga og i kantene rundt).	Sommeren.

I kantene av enga og spesielt på tuftene av bygget som stod foran de som står der i dag er det en del lauvoppslag. Dette burde holdes nede, slik at en unngår at disse vokser opp og skygger ut deler av enga i fremtiden. I kanten av enga mot sør kan det også vurderes å ta enkelte av bjørkene og heller satse på noen få store. Dette kan gjøres hele året, men dersom tela kommer før snøen er det et ypperlig tidspunkt. Da får en lave stubber, samtidig som treet tørker godt ut.

2.10 Oppfølging av skjøtelsesplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERING ÅR:
2032
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER:
Ja - insekter
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK:
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN:
Ånund Flateland

3 Kilder

- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2022. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Bele, B., Svalheim, E. og Norderhaug, A. 2011. Bondens kulturmarksflora for Sørlandet. Bioforsk Fokus 6(4) 2011.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Miljødirektoratet. 2023. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens Kartverk, Hønefoss.
- NGU. 2023a. Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. <https://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>
- NGU. 2023b. Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. http://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Svalheim, E., Garnås, I. og Hauge, L. 2018. Slåttemark, veileder for restaurering og skjøtsel. NIBIO Rapport 4/151/2018. https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/bitstream/handle/11250/2579098/NIBIO_RAPPORT_2018_4_151.pdf
- Svalheim, E. J. upubl. Utkast til faktaark for naturtypen slåttemark, versjon 29. nov 2014, revidert 2018.
- Svalheim, E. 2009. Forvaltningsplan for Rygnestad og Flateland, Valle kommune. Skjøtsel av kulturavhengig biomangold for utvalgt kulturlandskap. Bioforsk rapport;4(112) 2009

Vedlegg

Bilder

Figur 4: Artsrik slåttemark på Nistog.

Figur 5: Enga er stedvis noe grasdominert.

Figur 6: Enga har enkelte tørrere partier som domineres av urter.

Figur 7. Tørrengparti i Nistog vest sett fra nord.

Naturtypelokalitet

Figur 8. Kart over naturtypeavgrensningene i området.

Nistog

Naturtype: D2.1 Slåttemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 16/06/2023

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 2671 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat lokalitetskvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Viktig (B-verdi)

Tilstand beskrivelse: Intakt slåttemark som er i aktiv hevd med årlig sen slått. Området er noe gjødsla, hvilket er utslagsgivende for moderat tilstand. Det er ikke funnet fremmedarter i området.

Naturmangfold beskrivelse: Lite areal. Det er registrert tre habitatspesifikke arter, tiriltunge, prestekrage og rødknapp, ellers mye småengkall. Ingen rødlistearter ble registrert og ingen rødlistearter er kjent fra før. Ingen kriterier tilsier mer enn lite naturmangfold.

Verdivurdering basert på DN-Håndbok 13: Etter faktaark for slåttemark fra 2018 oppnår lokaliteten høy vekt på areal (godt over 1 daa) og middels vekt på typevariasjon da enga i noe grad har varierende fuktighetsforhold. Den oppnår lav vekt på tyngdepunktarter, da rundt 7 arter er registrert, og lav vekt på rødlistearter da ingen er registrert. Det er brukbart potensiale for sjeldne og rødlista arter av insekter i området. Basert på dette vurderes arts mangfold samla sett til lavt. Den oppnår høy vekt på tilstand og påvirkning da hele lokaliteten er slått de seinere åra og avlinga er fjerna. Enkelte kantsoner er fremdeles noe mer prega av gjengroing, og mindre arealer er mer næringsrike fordi enga tidvis har vært fullgjødsla. Til sist oppnår den høy vekt på landskapsøkologi, da den ligger i et gammelt kulturlandskap med flere verdifulle slåttemarkar. Samlet sett oppnår derfor lokaliteten verdien Viktig - B. Verdien kan styrkes ytterligere gjennom videre målrettet restaurering og påvisning av rødlistearter.

Nistog vest

Naturtype: D2.1 Slåttemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 16/06/2023

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 832 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat lokalitetskvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Viktig (B-verdi)

Tilstand beskrivelse: Intakt slåttemark som er i aktiv hevd med årlig slått. Området er noe gjødsla, hvilket er utslagsgivende for moderat tilstand. Det er ikke funnet fremmedarter i området.

Naturmangfold beskrivelse: Lite areal. Det er registrert to habitatspesifikke arter, tiriltunge og rødknapp. Ingen rødlistearter ble registrert og ingen rødlistearter er kjent fra før. Ingen kriterier tilsier mer enn lite naturmangfold.

Artsliste

Tabell 1: Artsliste for Nistog basert på feltkartlegging 16.06.2022 og eksport fra Artskart 08.03.2023 (Artsdatabanken og GBIF Norge 2023).

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn
Karplanter	<i>Knautia arvensis</i>	Rødknapp*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Rhinanthus minor</i>	Småengkall*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Viola tricolor</i>	Stemorsblom	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Ranunculus acris ssp. acris</i>	Engsoleie	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Trifolium repens</i>	Hvitkløver	LC	16.06.2022

Karplanter	<i>Carum carvi</i>	Karve	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Festuca rubra</i>	Rødsvingel	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Poa pratensis</i>	Engrapp	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Rumex acetosa</i> var. <i>acetosa</i>	Engsyre	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Phleum pratense</i>	Timotei	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Galium album</i>	Stormaure	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Rubus idaeus</i>	Bringbær	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Vicia cracca</i>	Fuglevikke	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Lotus corniculatus</i>	Tiriltunge*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Hypericum maclatum</i>	Firkantperikum	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Hieracium umbellatum</i>	Skjermesveve	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Gulaks*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Taraxacum officinale</i> agg.	Ugrassløvetann	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Trifolium pratense</i>	Rødkløver	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Veronica chamadrys</i>	Tveskjeggveronika	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Angelica sylvestris</i>	Sløke	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hundekjeks	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Cirsium heterophyllum</i>	Hvitbladtistel	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	Føllblom	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Veronica officinalis</i>	Legeveronika*	LC	16.06.2022
Karplanter	<i>Luzula multiflora</i> ssp. <i>multiflora</i>	Engfrytle	LC	16.06.2022

* Arten er en kjennetegnende art/tyngdepunksart/skilleart for semi-naturlig eng.

Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater

[Her er det plass for grunneier å føre inn sine egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene. Ved å ha slike notater samla, vil det være lettere å sammenstille erfaringene når planen skal revideres. Husk å sett av nok plass/flere sider for dette.]

AREAL/DELOMR ÅDE:	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE	ANTALL DAGSVERK / TIMER	ÅR

Overvåkning, log

[I enkelte tilfelle kan f. eks grunneier/bruker ha interesse av/artskunnskap nok til å telle opp enkeltindivider av særskilte planter innen et avgrensa fast, område på noen få m² hver sesong. Dette kan være verdifull artsinfo å legge til rette for. Å fylle ut en slik tabell kan da være et (overvåknings)tiltak som nevnes under 2.9.3:]

POSISJON/FELT:	ART	DATO	ANTALL INDIVIDER	ÅR

Biofokus

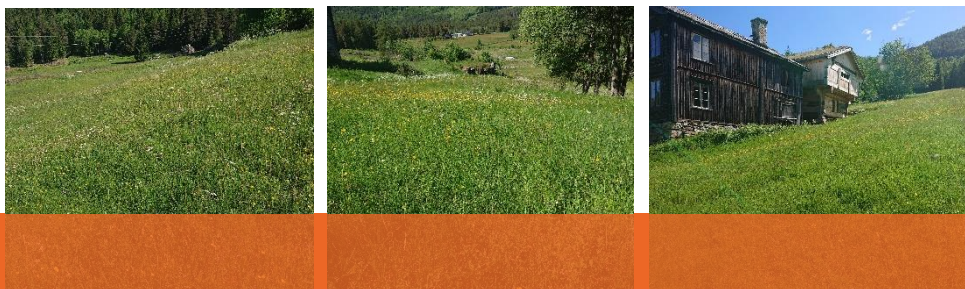
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2023–056
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-227-8

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no